

LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA

2021 M. VEIKLOS ATASKAITA

2022 m. vasario 21 d.
Vilnius

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublika 2004 m. pasirašė Kopenhagos deklaraciją, kuria įsipareigojo įgyvendinti Pasaulinės antidopingo agentūros kodeksą (toliau – Kodeksas). 2005 m. spalio 19 d. Tarptautinėje konvencijoje prieš dopingo vartojimą sporte, ratifikuotoje Lietuvos Respublikos 2006 m. gegužės 2 d. įstatymu Nr. X-591 „Dėl Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte ratifikavimo“ (toliau – Konvencija), nurodyta, kad šios Konvencijos tikslas – skatinti dopingo vartojimo sporte prevenciją ir kovą su juo, siekiant pašalinti dopingo vartojimą sporte. Konvencijos 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės, šios Konvencijos Šalys, užtikrina šios Konvencijos taikymą, visų pirma bendradarbiaudamos šalies viduje. Siekdamos vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią Konvenciją, valstybės, šios Konvencijos Šalys, gali pasikliauti antidopingo organizacijomis, taip pat sporto institucijomis ir organizacijomis.

2. Norėdamas įgyvendinti šiuos įsipareigojimus Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. liepos 27 d. įsteigė viešąją įstaigą LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRĄ (toliau – Agentūra).

3. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 15 d. Nr. 33 nutarimą „Dėl viešųjų įstaigų savininko ir dalininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavesta įgyvendinti valstybės, kaip Viešosios įstaigos LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪROS savininkės, teises ir pareigas. Dalininko įnašas 2021 m. gruodžio 31 d. yra 0,29 Eur.

4. Įgyvendinant nacionalinę antidopingo programą, Agentūros veiklos tikslai yra:

4.1. apsaugoti sportininkų teisę dalyvauti sporte be dopingo, tokiu būdu skatinant sveikatingumą, teisingumą ir lygybę tarp sportininkų;

4.2. kurti, tobulinti ir plėtoti veiksmingas antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo procedūras Lietuvos Respublikoje, vadovaujantis Pasauliniu antidopingo kodeksu, taip pat vykdant Pasaulinės antidopingo agentūros rekomendacijas ir reikalavimus;

4.3. padėti kitiems fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto srityse veikiantiems subjektams plėtoti fizinį aktyvumą ir aukšto meistriškumo sportą.

5. Agentūros veiklos rūšys:

5.1. dopingo kontrolės vykdymas, laikantis 2005 m. spalio 19 d. Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte, ratifikuotos Lietuvos Respublikos 2006 m. gegužės 2 d. įstatymu Nr. X-591 „Dėl Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte ratifikavimo“ ir Pasaulinio antidopingo kodekso reikalavimų;

5.2. antidopingo taisyklių pažeidimų nustatymas, ištyrimas ir tyrimo rezultatų perdavimas sankcijas taikantiems subjektams nagrinėti;

5.3. prevencinių priemonių dopingo srityje įgyvendinimas;

5.4. informavimo ir švietimo programų, skirtų kovai su dopingo vartojimu aukšto meistriškumo sporte ir užsiimant fizinio aktyvumu, rengimas ir įgyvendinimas, visuomenės informavimas apie dopingo keliamą žalą;

5.5. konferencijų, seminarų, mokymų, parodų kitų panašaus pobūdžio renginių antidopingo tema vykdymas;

5.6. nacionalinės antidopingo programos rengimas ir įgyvendinimas;

5.7. bendradarbiavimas su nacionalinėmis, kitų valstybių ir tarptautinėmis antidopingo bei kitomis organizacijomis, privalomos informacijos šioms organizacijoms teikimas, keitimasis kita informacija, šių organizacijų gerosios patirties kovos su dopingo vartojimu (naudojimu) srityje sklaidymas;

5.8. su antidopingo tema susijusios informacijos rinkimas, kaupimas, analizė, sisteminimas ir teikimas suinteresuotiems asmenims;

5.9. atliekamos dopingo kontrolės veiklos statistinių ataskaitų rengimas ir viešas skelbimas;

5.10. informacinės, metodinės ir praktinės pagalbos teikimas fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto srityse veikiantiems subjektams;

5.11. nustatytų dopingo atvejų ir su tuo susijusios informacijos viešinimas Pasauliniame antidopingo kodekse nustatyta tvarka;

5.12. bendradarbiavimas atliekant mokslinius tyrimus antidopingo srityje ir šių tyrimų rėmimas;

5.13. visuomenės informavimas įstaigos veiklos klausimais;

5.14. specialios antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančios komisijos sudarymas ir jos reglamento tvirtinimas, komisijos veiklos organizavimas;

5.15. sankcijų už antidopingo taisyklių pažeidimus skyrimas pažeidėjams, kai antidopingo taisyklių pažeidimo byla nėra priskirta nagrinėti specialiam antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančiam subjektui.

6. 2021 metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerija Nacionalinės antidopingo programos įgyvendinimui skyrė 350 tūkst. Eur. 344.5 tūkst. Eur panaudota pagal patvirtintą sąmatą antidopingo kontrolės ir švietimo veikloms. 5,5 tūkst. Eur nepanaudotų lėšų grąžinta. Lėšos nepanaudotos dėl mažesnėmis kainomis įsigytų paslaugų ir prekių.

7. 2021 metais Agentūroje dirbo 7 darbuotojai (2020 metais – 6 darbuotojai). 2021 m. testavimus vykdė 13 dopingo kontrolės pareigūnų (2020 m.- 11 pareigūnų).

II. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

8. Agentūra yra vienintelė nacionalinės antidopingo organizacijos statusą, kaip jis yra suprantamas Pasauliniame antidopingo kodekse, Lietuvos Respublikoje atitinkanti įstaiga, atliekanti nacionalinės antidopingo organizacijos funkcijas bei įgyvendinanti Pasaulinį antidopingo kodeksą (toliau – Kodeksas).

9. Agentūra, vykdydama savo funkcijas veikloje vadovaujasi:

9.1. Pasaulinės antidopingo agentūros (toliau – WADA) Kodeksu, kuris yra reguliariai atnaujinamas;

9.2. Kodekso tarptautiniais standartais (atnaujinami kartu su Kodeksu);

9.3. Lietuvos Respublikos sporto įstatymu (aktualia redakcija);

9.4. Lietuvos Respublikos Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymu (aktualia redakcija);

9.5. Kitais teisės aktais.

10. Vadovaujantis Kodekso nuostatomis, Agentūra privalo parengti ir įgyvendinti Nacionalinę antidopingo programą. 2021 m. nacionalinė antidopingo programa buvo pateikta Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir ministro sprendimu jos įgyvendinimui buvo skirtos lėšos.

III. ŠVIETIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

11. Vadovaujantis Kodekso ir tarptautinių standartų nuostatomis švietimas yra viena iš pagrindinių Agentūros veiklų. Švietimo programos yra orientuotos į prevenciją, t.y. visi sportininkai turi gauti informaciją apie tai kokios medžiagos uždraustos, kaip vykdomi testavimai, kaip prireikus gauti leidimą vartoti vaistus gydymui ir kt. Visi mokymai antidopingo tema turi būti suderinami su Agentūra.

Nuolatinę švietimo veiklą vykdo vienas agentūros darbuotojas – vadybininkas. Vadybininkas vykdo mokymus įvairių amžiaus grupių ir meistriskumo lygių sportininkams, sportininko personalui ir treneriams.

Agentūra, siekiant pateikti aktualią informaciją sportininkams ir jų komandų nariams, 2021 m. organizavimo mokymus kitiems specialistams, kuriuos atitinkamai vedė medikas ir teisininkas

12. 2021 m. atnaujintas išmaniųjų telefonų programėlė „Antidopingas“ („Android“ ir „iOS“ programomis), kurioje teikiama informacija apie draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašus, dopingo kontrolės procedūras ir pan.

13. Agentūra yra parengusi mokymų platformą www.bedopingo.lt ir nuolat atnaujina informaciją joje. Šioje platformoje informacija yra parengta atsižvelgiant į tikslines grupėse: jauniems sportininkams, aukšto meistriskumo sportininkams, treneriams ir kitam aptarnaujančiam personalui, sportininkų šeimos nariams. 2021 m. šia mokymo priemone pasinaudojo 2350 asmenų (2020 metais – 939 asmenys).

14. 2021 metus buvo suorganizuoti:

14.1. 54 seminarai;

14.2. 60 asmeniniai susitikimai;

14.3. 600 asmenų sprendė WADA QUIZ ir WADA JUNIOR QUIZ

lietuvių kalba.

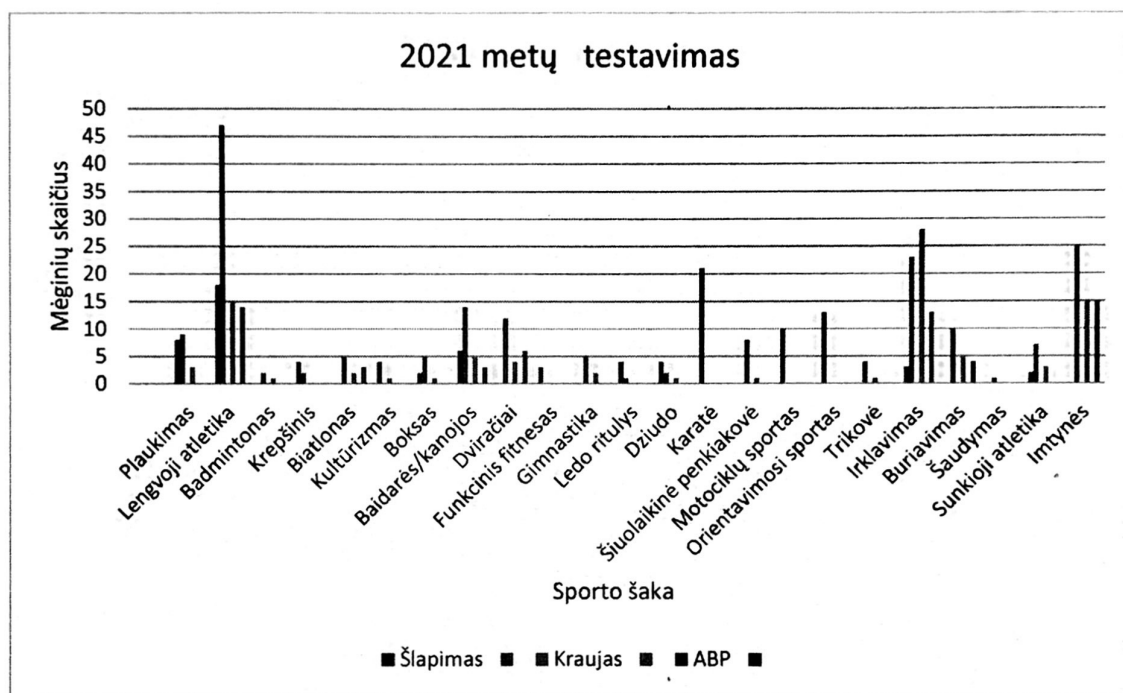
15. 2021 m. visuose mokymuose bendrai sudalyvavo 4300 dalyviai (2020 m. - 2 179 dalyviai, 2019 metais – 1500 dalyvių.)

16. 2021 m. Agentūros Facebook paskyros sekėjų skaičius – 2275 ir yra augantis. Informacinio puslapio www.antidopingas.lt lankytojų skaičius (pagal Google analytics duomenis) sudaro apie 7 000 lankytojų per metus.

IV. TESTAVIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

17. 2021 m. buvo įdiegta „paperless“ testavimo sistema. Testavimų metu visa informacija fiksuojama išmaniuose įrenginiuose instaliuotoje specialioje programoje. Tai pagreitina dopingo kontrolės procedūrą. Lietuvos sportininkai buvo apmokyti apie šiuos pokyčius, tuo pačiu sportininkai pasirengė ir testavimo pokyčiams, vasaros olimpinėse žaidynėse Tokijuje.

18. 2021 m. buvo atlikta 108 varžybinių ir 322 nevaržybinių testų, biologinių pasų programa praplėsta iki 58 sportininkų.

1 grafikas. Nevaržybinių ir varžybinių testų pasiskirstymas pagal sporto šakas

2021 m.

V. REZULTATŲ VALDYMAS

19. 2021 metais, vadovaujantis Kodekso ir Lietuvos antidopingo taisyklių nuostatomis buvo nustatyti 7 antidopingo taisyklių pažeidimai ir pradėti bylų nagrinėjimai.

20. 5 bylos buvo susijusios su draudžiamos medžiagos ir/ar metodo vartojimu, 2 bylos susijusios su kitais pažeidimais. Vienas iš šių sprendimas buvo apskūstas Tarptautiniam sporto arbitražo teismui, tačiau apeliacija buvo atmesta ir paliktas galioti Komisijos (Komisija – iš Agentūros paskirtų asmenų sudarytas kolegialus organas, nagrinėjantis antidopingo taisyklių pažeidimo bylas ir jose priimančias sprendimus dėl sankcijų pažeidėjams taikymo)

sprendimas .

21. 2021 m. 13 sportininkai praleido dopingo kontrolės procedūrą (*angl: Missed test*), nes nebuvo nurodytoje vietoje, kaip skelbta ADAMS sistemoje, todėl jiems buvo skirti įspėjimai.

VI. TARPTAUTINIS IR NACIONALINIS BENDRADARBIAVIMAS

22. Agentūros atstovai 2021 m. dalyvavo nuotoliniuose Europos Tarybos, Europos sąjungos, UNESCO ir WADA organizuojamuose posėdžiuose ir renginiuose.

VII. 2022 M. PLANUOJAMI ATLIKTI DARBAI

23. 2022 m. planuojama:

23.1. paimti 439 šlapimo dopingo mėginių;

23.2. paimti 50 kraujo dopingo mėginių;

23.3. reikšmingai padidinama sportininkų biologinių pasų programa (74 mėginiai);

23.4. testavimui pradėti naudoti „sauso kraujo lašo“ metodą;

23.5. tęsti bendradarbiavimas su Lietuvos neįgaliaisiais sportininkais;

23.6. tęsti bendradarbiavimą su kolegijomis: vesti antidopingo mokymus būsimiems kineziterapijos ir dietetikos studentams visose Lietuvos kolegijose;

23.7. organizuoti viešus – nuotolinius mokymai sportininkams mėgėjams;

23.8. atnaujinti internetinį puslapį www.antidopingas.lt, mokymų platforma www.bedopingo.lt; medikamentų paieškos sistema ir pan.;

23.9. inicijuojamas antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo Apeliacinės instancijos įsteigimas.

23.10. Inicijuoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. V-1329 „Dėl tam tikrų dopingo medžiagų sąrašų patvirtinimo“ pakeitimo

23.11. Inicijuoti „Tam tikrų dopingo medžiagų“ įstatymo pakeitimą.

Direktorė

Rūta Banytė